

ESIETENDUB OOPER „LEMBITU“

RH intervjuu

Uue teatrihooaja avab Riiklik Akadeemiline Ooperi- ja Balletiteater „Estonia“ eeloleval nädalal tähelepanuväärse sündmusega – uue algupärase ooperi, helilooja Villem Kapi esikooperi „Lembitu“ esietendusega.

Ooperi lavastas teatri peanäitejuht, Eesti NSV teeneline kunstitegelane U. Väljaots. Dirigendiks on Eesti NSV rahvakunstnik K. Raudsepp, lavakunstnik G. Sanderilt. Osalistena on kaastegevad NSV Liidu rahvakunstnikud T. Kuusik ja G. Ots, Eesti NSV teenelised kunstnikud O. Raukas, G. Taleš, V. Veikat, A. Pärn, näitlejad A. Külvand, E. Lepa, H. Otto, E. Kärvet jt. Lembitu osas debüteerib dublandina prof. T. Kuusiku õpilane, Tallinna Riikliku Konservatooriumi lõpukursuse üliõpilane M. Sildos.

Ooperi loomisel on helilooja tihedas koostöös libretist A. Pirniga töötanud mitu aastat. Libreto aluseks on J. Sütiste samanimeline draama, mida on kohandatud ooperi jaoks. „J. Sütiste draama ideed kannavad ka ooperit, kuigi muudetud on tegelasi ja kohati ka tegevustiku,“ märgib V. Kapp.

Ooperi iseloomustamiseks jutustab helilooja:

„Ooper „Lembitu“ on psühholoogiline draama muusikas. Näeme laval ajalooaamatu lehekülgedelt tuttavaid isikuid neile omaste üldinimlike tunnete ja kirgedega, ning nende kaudu kajastuvad tolle aja rahva läbielamused, röömud ja mured.

Ooperi peategelast, Sakala maavanemat Lembitut püüdsin kujutada tasakaaluka ja targa rahvajuhina, kes suudab sütitada rahvast, kuid samal ajal elab läbi keerukaid isiklikke tundeid: tunneb ahastust talle osaks saanud valusate kaotuste pärast, siis jälle ülevoolavat rõõmu poja leidmise puhul. Lembitu poega Meelist on aastaid kasvatatud munkade juures püha vihaga jumala kartmise vaimus. Talle antakse ülesandeks tappa paganate juht Lembitu, ta isa.

Meelise kuju areneb kogu ooperi kestel: tärkab armastus Lembitu juures vangis olnud Mare, liivlaste vanema ja ordu va-salliks muutunud Kaupo tütre vastu, meenuvad mälestused lapsepõlvest. Meelis murrab ordumeistrite antud vande, pöördub tagasi oma rahva rüppe, maksab kätte õelale vaenlasele paater Alobrandile ja tõtab tasuma isa surma eest.

Soojust toob ooperisse kauni hingega Mare, kes sütitab armastuse tule ka Meelises, mis aitab kaasa selleks, et viimasest saab oma vapra isa vahva poeg.

Vaenlaste leerist on ordumeister Folkwin ehtne teutoon, jõuline, ürgsete kirgedega valitseja; paater Alobrand loomult ilge, kuid osav ja rafineeritud petis, kellele ordumeister usaldab raske diplomaatilise ülesande; Kaupo nõrga iseloomuga inimene, kellest auhnuks teeb reeturi, kes lõpuks ise taipab, et rahvas on temast taganenud, kuid... kahetseda ja tagasi pöörduda on juba hilja.

Ooperi muusika kohta tähendab V. Kapp, et ta on püüdnud, et see oleks mõistetav laiadele rahvahulkadele. Ta ütleb: „Olen lasknud kõlada meloodiaid, kus seda on vaja, ja pole kartnud ka dissoneerivat harmoonilist ja polüfoonilist kudet, kui ooperi dramaturgia on seda dikteerinud. Kuidas see kõik õnnestunud on, seda peab otsustama publik.“

Võib lisada, et teatrikollektiiv on ooperi juures töötanud suure huvi ja täie innuga. Ja see on juba esimene tunnustus teosele, ühtlasi aga tähtis tagatis lavastuse kordaminekuks.

A. VIRES

Pildil: stseen V. Kapi ooperist „Lembitu“: (vasakult alates) Meelis — NSV Liidu rahvakunstnik G. Ots, paater Alobrand — E. Kärvet, Lembitu — M. Sildos.

A. Alla foto

